

HERBÁŘ ROSTLIN 21. 06. 2012

Jasan zimnář /*Fraxinus ornus*/

Jasan zimnář je opadavý strom vysoký 5 - 12 m. Má lesklé větévky s mnoha čočkami. Pupeny jsou plstnaté, hnědé nebo šedavé. Listy jsou vstřícné,...

Jasan zimnář - popis

Jasan zimnář je opadavý strom vysoký 5 - 12 m. Má lesklé větévky s mnoha čočkami. Pupeny jsou plstnaté, hnědé nebo šedavé. Listy jsou vstřícné, křížmostojné, lichozpeřené se 2-4 jařmy, lístky jsou vejčité až vejčité kopinaté, zašpičatělé, na okraji mělce nepravidelně zubaté, 3 - 8 cm dlouhé. Květenství je vzpřímená, později převislá lata, květy oboupohlavné, zakrněním jednoho pohlaví i jednopohlavné, čtyřčetné, vonné, koruna je rozeklaná až téměř k bázi v čárkovité, 6 - 10mm dlouhé cípy, tyčinky jsou dvě, s dlouhými nitkami. Plod je hnědavá nažka.

Jasan zimnář - léčivé účinky

Části jasanu se používají při zácpě a též při stavech, kdy je žádoucí měkká stolice – řitní trhliny, hemeroidy a pooperační stavy. Není popisováno žádné zdravotní riziko spojené s používáním, pouze u citlivých osob může způsobit nadýmání či nevolnost. Užívání se nedoporučuje se při neprůchodnosti střev. Listy se užívají se zejména vnitřně ve formě nálevu a to například při revmatismu, dně, ledvinových onemocněních nebo při zadržování tekutin. Zevně je lze použít na omývání špatně se hojících ran nebo bércových vředů, stejně jako kůru, která má navíc účinky snižující horečku.

Použitelné části jasanu zimnáře: míza, kmen, pupeny i listy

Období květu: duben až červen

Jasan zimnář - použití a pěstování

Tvrdé a pevné **jasanové dřevo** výborně pruží a odolává vysoké zátěži, a proto je mnohostranně využitelné. Díky krásnému, jemnému žilkování má pevné místo v nábytkářství, kde se používá jako masiv a dýha. Jasanové dřevo je dobře štípatelné a leštitelné, ale mívá sklon k trhlinám.

Listí stromů bylo dříve velmi důležité krmivo pro dobytek, využívaly se zejména mladé sušené větve. Již staří Keltové znali tajemství tvrdnoucí čiré sladké šťávy vytékající z poraněných míst na kmeni a větvích jasanu zimnáře. Ta nejen velmi prospívá pleti, ale má své rozmanité využití i v lékařství. Na vzduchu tvrdnoucí šťáva, zvaná mana, pomáhala nejenom při obtížích vylučovací soustavy, ale též při problémech s kašlem, zevně také při popáleninách. V České republice se nyní druh místy pěstuje pro okrasu. Jasan zimnář roste v jižní a jihovýchodní Evropě, v Malé Asii. Na severu dosahuje až do nejteplejších oblastí jižního Slovenska.

Tip: Ledvinový čaj

Polévkovou lžící sušených listů zalijeme horkou vodou, necháme 20 minut louhovat. Pijeme denně asi týden.